

Slovo starosty

Vážení spoluobčané, mírná zima je za námi a jaro klepe na dveře. V krátkosti vás budu informovat o novinkách, které v naší obci proběhly od začátku roku.

Velkou změnou pro naši obec je nová ředitelka MŠ a ZŠ paní Šárka Povolná, která vyhrála konkurzní řízení. Tímto bych ji chtěl ještě jednou pogratulovat a popřát hodně energie a síly na tomto zodpovědném postu.

Dobrou zprávou pro naši obec je, že po dlouhých 13 letech dořešíme situaci po zkrachované RD Brist s.r.o., po které zbyla nedodělaná komunikace vedle Skalky, kterou měla firma převést do majetku obce, což neučinila a tím znemožnila kolaudaci rodinných domů. Po-

slední čtyři roky se vedla náročná jednání s insolvenčním správcem, úřady apod. o vydání nedodělané komunikace a poté o dodělení komunikace. Začátkem tohoto roku proběhlo výběrové řízení na dostavbu komunikace a v těchto dnech se již na komunikaci pracuje. Do konce dubna by mělo být vše hotovo. Tímto bych chtěl poděkovat poškozeným majitelům domů za jejich trpělivost a spolupráci při řešení celé situace.

Další dobrou zprávou pro naši obec je, že jsme obdrželi od VIVO CONNECTION žádost o vyjádření k územnímu řízení k připravované stavbě komunikačního vedení. Laicky řečeno na optickém kabelu v naší obci se pracuje a v druhé polovině roku, pokud půjde vše podle plánu, by se mohlo začít kopat. Ještě doplním, že práce na optickém kabelu začnou z Rašovic ke mlýnu a poté do celé dědiny.

Další významnou změnou v obci bude odchod obecních zaměstnanců Jiřího Valníčka a Františka Ševčíka do důchodu. Tímto bych jim chtěl poděkovat za odvedenou práci. Na jejich postech je nahradí Jiří Novotný a Miroslav Dostál.

Z témat, kterým se věnuji a společně na nich pracuji se zastupiteli, jsou například odpady. Předpokládám, že většina z vás zaregistrovala informaci o změně zákona o nakládání s odpady, kde do r. 2030 bude zakázáno skládkování. S tím budou souviset zvyšující se náklady na třídění, recyklaci a poplatky. Proto jsme se společně s dalšími obcemi v rámci mikroregionu zapojili do žádosti o dotaci na nádoby na tříděný odpad. V praxi to bude tak, že každý bude mít v domácnosti nádoby na komunální odpad, papír, plast, biopopelnici. Nádoby budou očipovány a odpady z každé domácnosti ▶

budou váženy a podle množství odpadu se bude odvíjet výše poplatku za svoz. Tento systém bude díky tomu spravedlivější pro lidi, kteří dobře třídí.

Dále pokračují pozemkové úpravy, kde jsme ve fázi návrhu společných zařízení, tzn. navrhují se cesty, krajinné prvky,

kteří mají za úkol zabránit erozi, udržet vodu v krajině a současně udělat krajinu atraktivnější, pestřejší a odolnější vůči měnícímu se podnebí. Tímto bych chtěl apelovat na všechny majitele půd, kterých se společná zařízení dotknou, aby nám vyšli s návrhy vstříc a byli ochotni se svými parcelami se

posunout mimo tato zařízení, na která se využijí výhradně obecní pozemky.

Jsem rád, že jsem se s vámi občany mohl podělit o novinky v naší obci a budu rád za jakékoliv dotazy a nápady, které se budou týkat naší obce.

Karel Knesl, starosta

Poplatky pro rok 2023

Poplatek je splatný ve dvou stejných splátkách, a to nejpozději do 31. 3. a do 30. 9. příslušného kalendářního roku.

- Komunální odpad 650 Kč /osoba/rok
- Pes 150 Kč
- Kabelová televize 1380 Kč

č.ú. 8229731/0100, VS číslo popisné popis platby – Jméno, příjmení

Známku na sběrnou nádobu obdržíte na OÚ po kontrole uhrazení platby.

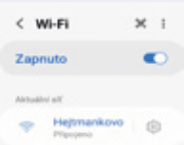
Mobilní svoz nebezpečného odpadu a elektrozařízení 8. 4. 2023, 8–8.30 h před obecním úřadem.

Veřejná Wi-fi

Díky společnosti Vivo.cz, která nám poskytla internet v Hejtmankově zahradě můžete být online i tam. Je k dispozici veřejná Wi-Fi síť. Bude sloužit nejen pro školní výuku a obecní akce, ale i pro Vás.

Jinak zmíním, že se pomalu blíží realizace optické sítě v Heršpicích a právě společnost Vivo bude mít za chvíli veškerou potřebnou dokumentaci k výstavbě.

Jarek Juříček, místostarosta

Výsledky z 28. ledna 2023 2. kola prezidentských voleb v Heršpicích

	Okresy			Voliči v seznamu	Volební účast v %
	počet	zprac.	v %		
1. kolo	1	1	100,00	644	73,91
2. kolo	1	1	100,00	647	77,28

Volební účast: 77,28%
Petr Pavel: 61,97%
Andrej Babiš: 38,02

Kandidát		1. kolo		2. kolo	
číslo	příjmení, jméno, tituly	hlasy	%	hlasy	%
1	Fischer Pavel	56	11,83	X	X
2	Bašta Jaroslav	20	4,22	X	X
+4	Pavel Petr Ing. M.A.	157	33,19	308	61,97
5	Zima Tomáš prof. MUDr. DrSc.	0	0,00	X	X
6	Nerudová Danuše prof. Ing. Ph.D.	66	13,95	X	X
+7	Babiš Andrej Ing.	143	30,23	189	38,02
8	Diviš Karel PhDr.	10	2,11	X	X
9	Hilšer Marek MUDr. Bc. Ph.D.	21	4,43	X	X

Společenská kronika

Narozené děti

Nical Ondroušková

Natálie Bedečková

Do života přejeme jen to nejlepší.

Blahopřání

Blahopřejeme paní **Josefě Dunajové** ke krásným 96. narozeninám a přejeme hodně zdraví.

Podvod přes inzerát

Prodáváte zboží přes inzerát na prodejních serverech nebo sociálních sítích? Dejte pozor na falešné kupující. Můžete přijít o peníze.

Podvodníci využívají kontaktních údajů z inzerátů, vydávají se za kupující a snaží se z prodejce různými způsoby manipulovat k provedení různých plateb nebo poskytnutí údajů k platební kartě apod. Nejčastěji pracují pachatelé s podvodnými platebními bránami, fiktivními přepravními společnostmi nebo falešným příjemcem.

Podvodná platební brána

Cílem je nasměrovat oběť na předem připravený phishingový web v podobě platební brány. Pro takový web jsou často ke zvýšení důvěryhodnosti zneužita loga, grafika nebo názvy reálných ověřených doručovacích společností nebo poskytovatelů služeb. Příkladem je smyšlená služba Bazoš-pay.

Podvodná přepravní společnost

Cílem je opět manipulace k zaslání peněz na účet podvodníků. V komunikaci často figuruje smyšlená přepravní společnost s věrohodnými webovými stránkami s obvyklými

mi funkcionalitami jako sledování zásilky, chat s technickou podporou apod. Fiktivní dopravce se snaží navedit iluzi, že jsou peníze za prodávané zboží již na cestě, ale je nutné vyrovnat přeplatek, nedoplatek, zaplatit kauci k uvolnění částky apod. Pokud prodávající manipulaci podlehe a peníze odešle, přicházejí pod různými záminkami další a další výzvy k dalším doplatekům za dopravu, přeplatekům aj. Podvodníci v tu chvíli již cílí na sunk cost fallacy, tedy sna-

hu oběti dotáhnout v tomto případě prodej do konce, když už do něj vložil peníze.

Podvodný příjemce

V těchto případech se podvodníci snaží vylákat odeslání zboží, které nikdy nezaplatí. Adresa pro doručení bývá často v zahraničí anebo na adrese, kde zboží může bezpečně převzít relativně anonymní osoba (doručovací společnost u běžných zásilek neřeší, komu je zboží předáno).

V některých popisovaných případech figurují platby v kryptoměnách, např. cestou legitimní platební brány, kde oběť „nakoupí“ krypto ve prospěch cizí peněženky nebo je oběť navedena k vytvoření účtu u směnárny.

Co signalizuje pravděpodobný podvod?

- Na inzerát reaguje cizinec. Není moc pravděpodobné, že si někdo ze zahraničí najde český inzerát s relativně běžným zbožím.
- Kupující požaduje nestandardní způsob dopravy, např. prostřednictvím neznámé zahraniční přepravní společnosti, nebo vyzvednutí zástupcem společnosti.
- Kupující navrhuje nestandardní způsob platby. Příkladem je zajištění jeho platby „přepravní společností“, která peníze uvolní, až bude složena záloha nebo bude zboží na cestě nebo platební brána, který vyžaduje údaje z platební karty prodávajícího.
- Kupující požaduje platbu přes neznámé služby různých nebankovních platebních společností nebo chce platit v kryptoměně.
- Pro připsání zaslanych peněz má být složena jednorázová platba ze strany prodávajícího, nebo se objeví komplikace, které vyžadují zaslání platby.
- Zboží má být odesláno ještě před tím, než prodávající obdrží platbu.

Zbystřete tedy vždy, když prodej vybočuje ze standardního modelu: podám inzerát -> ozve se zájemce -> zaplatí -> zašlu zboží (popř. zašlu na dobírku).

Zdroj: Policie ČR
pplk. Veronika Hodačová

Zdroj: Policie ČR

Máme malé zastupitele a letiště nebude!

Navštívily nás děti 3. a 4. ročníku naší ZŠ, provedl jsem je po úřadě, viděly pana starostu při práci, který jim povykládal o jeho práci a chodu obce, všechna zákoutí, jako je kotelná, archiv a sklad.

Po prohlídce následovalo zastupitelstvo, děti si vyzkoušely volbu starosty a místostarosty. Každý vymyslel nějaký návrh co by se mohlo v naší obci vybudovat a o všem musely jako správní zastupitelé hlasovat.

Zde se můžete podívat na návrhy dětí, o kterých si hlasovaly a jak to dopadlo

- ✓ Výsadba stromů
- ✗ Dům pro kočky
- ✓ Domeček pro morčata
- ✓ Den volna ve škole
- ✗ Lidl místo kulturního domu
- ✓ Úprava Hejtmankove zahrady – přidat fontánu

- ✓ Více ovocných stromů
- ✓ Psi hotel
- ✓ Jump aréna na skalce
- ✗ Letiště
- ✓ Parkour park
- ✓ Pumptrack
- ✓ Půjčovna motorek a kol
- ✓ Občerstvovací okno (fastfood)
- ✓ Skate park
- ✓ Kino

Je fajn slyšet jejich názor a pohled, co jim u nás chybí a co považují za důležité. Je dobrou inspirací a některé návrhy se dokonce chystají, ale o tom zase příště.

Každé dítě obdrželo diplom malého zastupitele a kdykoliv můžou vhodit nápad do schránky nebo probírat ve škole a předat úřadu. Zastupitelé jsou do další volby, která proběhne zase příští rok opět u 3. a 4. ročníku v rámci prvouky.

Jarek Juříček, místostarosta

Obecní knihovna Heršpice

Stejně jako se nám venku krásně hlásí jaro, tak se také já hlásím z naší knihovny. Naposledy jsem psala článek ještě před Vánoci a od té doby se zde událo mnoho věcí.

Tak v první řadě: Od Nového roku přibýlo v dětské části knihovny přes sto dalších knih. Knihy jsou, buďto nově nakoupené, darované, nebo vypůjčené z výměnného fondu ve Vyškově. Myslím, že si na své přijdou všichni, jak malí čtenáři s maminkami a tatínky, tak velcí školáci. Vyfocené přední stránky knih a anotace nyní najdete také na nově vytvořených facebookových stránkách „Obecní knihovna Heršpice“.

Další, co jste jistě také zaregistrovali, byla anketa na logo naší knihovny. Mohli jste víc než měsíc sami vybírat ze čtyř tipů

na logo a na konci dva z vás byli vylosováni mojí milou kolegynkou p. Markovou a dostali dárkové tašky plné upomínkových předmětů od naší obce. Hlasovalo 36 lidí různého věku. Ráda bych tímto zástupcům naší obce poděkovala jak za dárkové tašky, tak za skvělou spolupráci.

1. března proběhla v knihovně akce „Tvoreň v knihovně“. Děti si vyráběly zápichy – zajičky do květináče. Tyto zápichy najdete v jedné z knih, které máme také v naší knihovně. Sešlo se nás pravda jen pár, ale bylo to částečně také mou vinou. Příště přihlášeným dostatečně dopředu připomenu, aby nezapomněli :)

17. 3. jsme se sešli k další akci nazvané „Pečení a zdobení perníčkových Velikonočních vajíček s paní pekařkou“. Byla to první společná akce s mojí kolegynkou a já také doufám, že ne poslední. Bohužel sedm z devíti dětí, které měly přijít onemocněly, takže

dospělých bylo více. Sešlo se nás celkem osm. Musím říct, že v naší obci nemáme šikovné jen děti, ale i ženy. Všem to šlo krásně od ruky, jde vidět, že jsou již sebrané. Byl to opravdu moc hezký společný čas, který jsme završily společným jídlem – polévkou a česnekáči. Moc děkuji naší milé paní pekaře p. Paláskové za přichystání těsta.

A co nás čeká v příštích měsících? Jistě se dočkáte další řady nových knih v dětské části knihovny, připravuji další akce a brzy se také bude chystat něco pro školáky. Jak jistě víte, škola má novou paní ředitelku a musím říct, že je velmi akční, sympatická a moc mě zaujala její vize do budoucna. Ale o tom zase příště :)

Ráda bych vám i s mou kolegynkou chtěla popřát poklidné Velikonoce a hodně radosti z příchodu jara.

**Vaše knihovnice Lenka Pírová
a p. Marková**

Základní škola

Začal nový rok a s ním se událo několik změn i v naší krásné škole. Dne 9. ledna jsem nastoupila jako nová ředitelka školy. Po prvních krušných týdnech a díky všem úžasným zaměstnancům včetně velké podpory obce mohu prohlásit, že jsem na krásné malotřídní škole s obrovským potenciálem a možnostmi.

Přibraly jsme dvě velké posily učitelské-ho sboru paní učitelku Friedmanovou a paní učitelku Jeřábkovou, které se houževnatě a s nadšením zhostily výuky a pevně doufám, že se jim u nás bude líbit i nadále. Stávající paní učitelka Blažková a Marténková se nás ujaly s láskou, péčí a trpělivostí zkušených učitelek. A troufám si tvrdit, že spolu s paní Lupečkovou z družiny tvoří úžasně jádro naší krásné školy. Za což jim velice děkuji. Samozřejmě nechci ani pominout paní kuchařku Vykoukalovou a paní Svobo-

dovou, bez kterých by škola prakticky nefungovala a moc jim poděkovat za parádní spolupráci a trpělivost.

V únoru jsme společně zvládli masopustní karneval, který se dětem i pedagogům velice líbil. Dále jsme zvládli ve spolupráci s obcí „Den zastupitelů“, který nám připravil pan Juříček pro seznámení se s chodem obce a možností volit zastupitelstvo. V březnu ještě plánujeme návštěvu Městské knihovny ve Vyškově a navázat mnohem užší spolupráci s knihovnou u nás v obci. Duben proběhne v duchu velikonočních svátků a tradic, které si připomeneme v rámci projektového dne. Jako další akci jsme si naplánovali návštěvu dopravního hřiště v Kobeřicích nebo ve Vyškově a preventivní program Veselé zoubky.

Květen věnujeme maminkám a jejich svátku, kdy děti vymyslely spoustu akti-

vit pro maminky. Jeden den se podíváme i do VIDY v Brně a jako vrchol sezóny si dáme týden Školy v přírodě. Tato akce je zde poprvé, ale pevně věřím, že se vše zdárně vydaří a začneme tak novou školní tradici. Červen už bude v duchu Mezinárodního dne dětí, několika menších dopoledních výletů, slavnostního pasování prvňáčků a rozloučení se s žáky čtvrtého ročníku.

Co se týče nejbližších plánů, tak bych ráda stabilizovala školní systém Edookit a co nejvíce využívala moduly, které nabízí. Dokončila pár drobných oprav a zaměřila se na výuku jednotlivých předmětů, především na tolik diskutovanou angličtinu. Jsem si vědoma stručnosti výčtu, ale jsem spíše člověk činu a ne slov. Na závěr bych ještě jednou ráda poděkovala i obci za velkou a pevně věřím neutuchající podporu, bez které bychom se neobešli. **Mgr. Šárka Povolná**

Máte knihu o Heršpicích?

Pokud nemáte, můžete zakoupit na obecním úřadě.

Vhodné jako dárek pro Vašeho blízkého

Workshop pod vedením tanečnicka a choreografa

Rudolfa Danajoviče

Základní kroky tradičních lidových tanců

Kdy: 28. května, 15 hodin Kde: Sál KD Heršpice.

Vhodné pro stárky a zájemce o folklór, určeno pro jednotlivce od 15 let.

Kapacita 20 lidí, vstupenka 150 Kč na osobu.

Více info na facebook.com/CentrumEntentyky.

Rezervace: folkor@ententyky.eu

fb.com/CentrumEntentyky

www.ententyky.eu

Dětský maškarní ples

Dne 26. února proběhl po několikaleté kovidové přestávce dětský maškarní ples, který pořádala obec Heršpice ve spolupráci s TJ Heršpice.

Doufám, že si děti akci pořádně užily. Byla rekordní návštěvnost, bohatá tombola a spousta zábavy, včetně dětského tetování a malování na obličej. Moc Vám všem děkujeme.

Dětem, rodičům, maskám za hojnou účast. DJ-ovi, malířkám na obličej, tatérkám, sponzorům, dobrovolníkům a TJ Heršpice fotbalový klub, bez kterých by se to samo neudělalo.

Dárci naší tomboly:

- Potraviny Heršpice
- Zámek Slavkov – Austerlitz
- Hráčkov
- Herlitz, spol. s.r.o.
- Zemní práce-bagry Dostál
- Renáta Rumpová
- K-technik Radim Chytil
- Swietelsky
- La.Obchůdek manželé Juříčkoví
- Loutkové divadlo Dřeváček
- Paní knihovnice Lenka Pírová
- Miluše Sičáková Kučerová
- Šárka Chaloupková

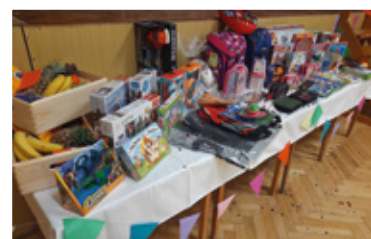
- Jana Dočekalová
- Luboš Štěpánek
- Vít Vykoukal
- Veronika Pavlušová Rock on Fire
- Kadeřnice Lucie Robotková
- Kadeřnice Tereza Halová Hlavsová
- Centrum Ententyky
- Autoservis Horychovi

Ještě jednou děkujeme a můžete se těšit brzy na viděnou:

- 29. 4. – Pálení čarodějnic
- 14. 5. – Den matek
- 3. 6. – Den dětí

Za obec Heršpice

Jarek Juříček, místostarosta

Aktuální informace z Centra Ententyky

Pokud řešíte co s dětmi během letních prázdnin, termíny příměstských táborů našeho Centra Ententyky v Heršpicích a ve Slavkově jsou již vypsány. Neváhejte s přihlášenkami, kapacita se rychle plní.

Srdečně zveme maminky s malými dětmi do čtvrtletní herničky/přípravy na mateřskou školu od 9 do cca 10,30. Podařilo se nám zakoupit nové vybavení – velkou dětskou kuchyňku s příslušenstvím. Na místě je možnost uvařit si i čaj či kávu.

Od ledna letošního roku jsme opět rozšířily nabídku kroužků. Pro více informací a volná místa, navštivte naše webové stránky.

Tento rok máme nabitý workshopy s fyzioterapeutkou Mgr. Alenou Piňosovou:

- 26. 4. Období šestinedělí a postupný návrat k aktivnímu životu
- 24. 5. Správná manipulace s kojencem
- 7. 6. Vliv nošení dětí na předčasně narozené děti

- 20. 9. Podpora psychomotorického vývoje dítěte
- 18. 10. Vliv obouvání na správný motorický vývoj dítěte
- 8. 11. Pohybové aktivity pro rodiče s batolaty
- 22. 11. Výběr vhodné autosedačky, kočárku, nosítka...

Semináře s Lucíí Štefánkovou a Kristýnou Zedkovou:

- 12. 4. Montessori praktický život doma
- 10. 5. Pomůcky pro podporu sebeobslužných dovedností

Chtěla bych Vám jménem Centra Ententyky poděkovat za účast na **Benefičním plese 14. ledna**.

Bližší informace ohledně všech aktivit a přihlášek na ně, naleznete na našem webu www.ententyky.eu nebo facebookovém profilu.

Za celý tým Centra Ententyky, z.s. Vám přeji krásný a poklidný jarní čas.

Co je nového na Jalovém dvoře?

Zima se nám pomalu chýlí ke konci a dny se prodlužují. Ani v zimních měsících jsme sice nezaháleli, teď ale začne zase ta opravdová jízda!

V zimě se nám narodila spousta jehňátek, která můžete vidět pobíhat na našich pastvinách a radovat se ze zelené trávy a sluníčka. Přes zimu u nás probíhaly také pobyty pro děti, které jsme od března obohatili také o farmářský a pony kroužek. Veškeré informace ohledně pobytů a kroužků naleznete na našem Facebooku Ekofarma Jalový dvůr a na webu www.jalovydvur.cz. Na konci

března jsme přivítali jaro na akci Vítání jara. Všem zúčastněným děkujeme. O Velikonočním vikendu u nás bude probíhat akce Hon na velikonočního zajíčka, tak přijďte!

Hospůdka stále nabízí posezení, výborné jídlo i pití a to v pátky od 14 do 19, soboty a neděle jsme tu pro vás od 10 do 19 hodin. O akcích, které se zde budou na začátku sezóny konat, informujeme na naší facebookové stránce Ekofarma Jalový dvůr. Zároveň je právě teď nejvhodnější doba rezervovat si u nás termín pro vaši oslavu, svatbu či jinou akci, pro kterou můžete vyu-

žít prostory farmy a catering z naší hospůdky. Stále také fungují aktivity na statku. Objednat si můžete procházku nebo vyjížďku na koni, vyjížďku v kočáře, pobyt na farmě, péči o koně a mnoho dalšího. Vše i s cenami a kontaktem naleznete na webu www.jalovydvur.cz

Až tedy budete mít volnou chvíli, sedněte na kolo nebo do auta, přijďte k nám a užijte si krásnou vycházku po farmě a jejím okolí, kterou můžete doplnit něčím dobrým v hospůdce.

Těšíme se na vás!

Sbírka Diakonie Broumov

Děkujeme všem, kteří přinesli nepotřebné oblečení a věci pro lidi v nouzi. Musíme i ocenit, že všechny věci byly řádně zabalené a uloženy na určené místo.

Děkujeme a příště se budeme snažit domluvit termín sbírky více dopředu.

Karel Knesl, starosta

Heršpice pod mikroskopem

Je krásné, když člověk krácející krajinou si všímá všeho kolem sebe. Přesně mezi tyto lidi patří i Samuel Maláč, který mi před nedávnem donesl na první pohled nezajímavý „kámen“. Oba na něj koukáme a povídáme. „Kde jsi ho, Same, našel?“

„Tady ve Dvorcích. Potuloval jsem se tam a najednou toto. Přišlo mi to zajímavé. Zdá se mi, že to není jen tak obyčejný, tuctový kámen.“

„To určitě není.“ Přidává se, se svým zkušeným okem, k našeho hovorů Pavel Chrák. „Přijde mi to jako kovová struska. Same, to je zajímavé. Stálo by za to, se na to podívat blíže.“

„A to bych zase mohl udělat já. Jestli ti to Same nevadí, „kámen“ rozřežu, vyfotím ho na mikroskopu a udělám ještě analýzu jeho složení.“

„Dohodnuto!“

Jak jsme se domluvili, tak jsem udělal. Elektronový mikroskop totiž neslouží „jen“ ke koukání a zvětšování titěrně malých věcí, ale s přídavných detektorem umí určit z čeho je daný předmět složen. Jednotlivé výsledky se pak zkombinují a výsledkem jsou zábavné barevné obrázky, které názorně ukazují, kde se daný prvek v předmětu nachází. Tato metoda je široce využívána třeba v těžebním průmyslu, kdy operátor mikroskopu umí říct, zda například zkoumaný vzorek horniny obsahuje dostatečné množství kyslíčeného prvku (třeba drahého kovu) a vyplatí se ho dále těžit.

Bližší pohled na obrázek z mikroskopu naznačuje onu domněnku o strusce. Při tomto nastavení nám totiž obrázek říká, že se na tomto místě nachází tři velká místa s výrazně odlišným složením, než je jejich okolí. To jsou ty tři nejsvětlejší „ostrůvky“.

Zmíněná prvková analýza (která se odborně jmenuje energiové disperzní rentgenová spektroskopie) jasně potvrdila předešlou domněnku o strusce. Náš „kámen“ obsahuje skutečně velké množství železa (znázorněn tmavě modrou barvou, a jsou to skutečně ty nejjasnější ostrůvky na obrázku), které je obaleno zbytky hlíny a dalších hornin (typicky jsou to prvky jako hliník – růžová, křemík – světle modrá, a fosfor – žlutá). Víc

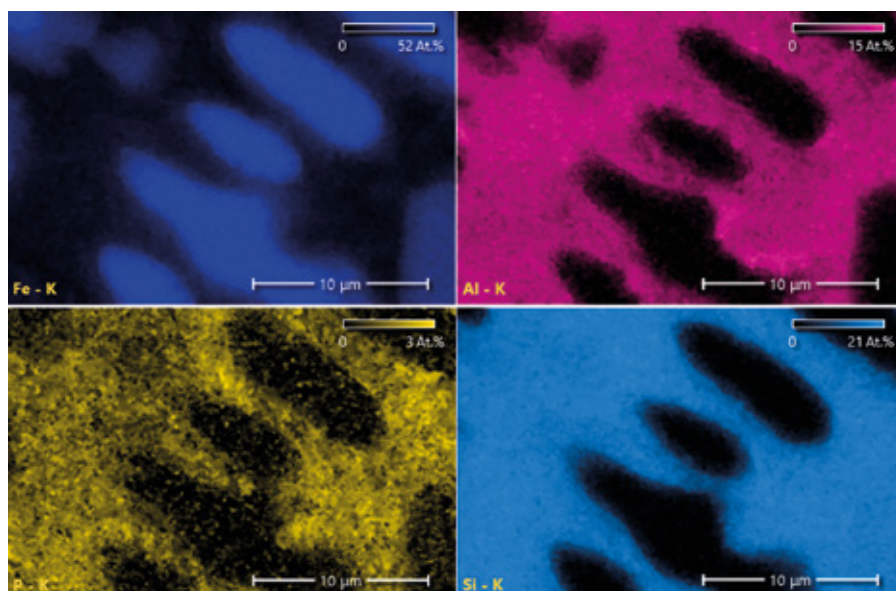
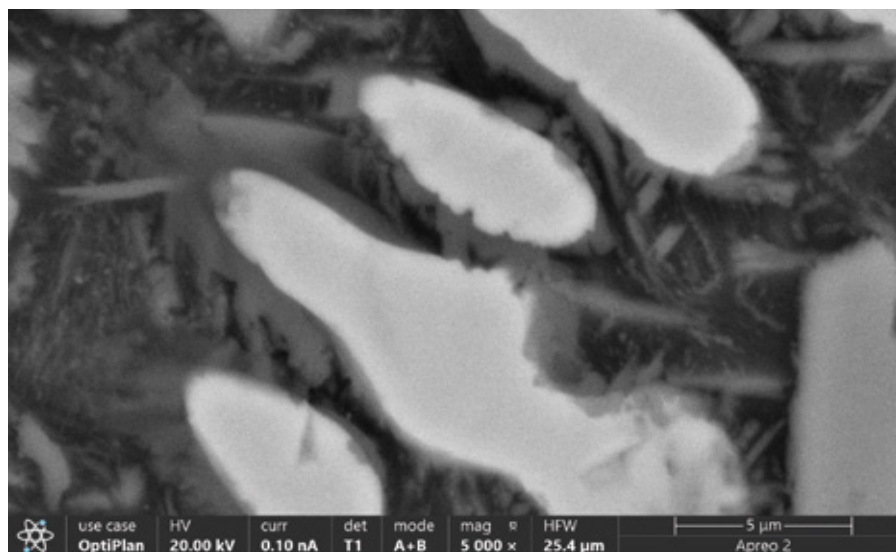
surového železa se tedy tehdejší řemeslníkové prostě nepodařilo vytavit z rudy ven.

Netroufám si dělat nějaké velké archeologické závěry, ty jsou ostatně velmi těžké činit, bez znalosti širšího kontextu, ale když se podíváme do naší nové knihy o Heršpicích, tak si myslím, že to do sebe všechno hezky zapadá. Víme, že oblast „Na širokých“ tedy nedaleko od Dvorců byla již v mladší době kamenné osídlena, a tak podobné předměty tu mohli klidně vznikat.

Mikroskop nám bohužel neumí říct dobu vzniku oné strusky, ale krásnou představu si vytvořit jistě můžeme.

Koukejme se tedy všichni pozorně kolem sebe. Nikdy nevíme, na co zajímavého můžeme narazit. A pokud vás takto něco neobvyklého cvrkne do nosu a chtěli byste to prozkoumat hezky zblízka, dejte mi prosím na vít.vykoukal@gmail.com vědět. Rád se na to podívám.

Samuel Maláč, Vít Vykoukal

Slovo k Velikonocím

Vážení spoluobčané, blíží se nám Velikonoce. Chci Vás všechny pozdravit, popřát vám všechno dobré a podělit se s vámi ve stručnosti o několik postřehů ohledně velikonočních svátků z pohledu křesťana.

Ježíš byl o Velikonocích ukřižován, protože se znelíbil vrchnosti i některým lidem. Dav lidí tehdy volal „ukřižuj“. V Evangeliu podle Jana čteme: „*U Ježíšova kříže stály jeho matka a sestra jeho matky, Marie Kleofášova a Marie Magdalská. Když Ježíš spatřil matku a vedle ní učedníka, kterého miloval, řekl matce: „Ženo, hle, tvůj syn!“ (J 19,25-26)*

Ježíš Kristus musel trpět nejenom na kříži ve fyzických bolestech. Musel trpět i zradou svých nejbližších, kteří se od něj odvrátili, zapírali jej, jako například apoštol Petr, který se vyjádřil v tom smyslu, že jej nezná, když se jej na to vojáci ptali.

Zakrátko byl Ježíš souzen a odsouzen. Co musel prožívat? Obvykle se myslí na utrpení fyzické, na ukřižovací proces, jak to bylo hrozné a bolestivé, pomalá smrt apod. Ale co utrpení duševní? Takové utrpení duševní je mnohdy horší než fyzické. To mnozí dobře známe.

Málokdo z jeho blízkých se k němu znal. U kříže, na kterém byl, stála jeho matka Maria a její sestra, jeden z jeho učedníků,

kterého miloval a dále pak další dvě ženy, Marie Kleofášova a Marie Magdalská.

Nečteme v Bibli, že by tam byl Josef, nikdo další z jeho rodiny, ani z těch dvanácti učedníků, kromě toho jednoho.

V prvním listu Janově 4. kapitole 18. verši čteme toto: „*Láska nezná strach; dokonalá láska strach zahání, vždyť strach působí muka, a kdo se bojí, nedošel dokonalosti v lásce.*“

A přece těch několik málo přítomných blízkých lidí nám ukazuje k jedné veliké věci, k lásce, kterou dokáže projevit jenom maminka (síla mateřské lásky), lásce (sesterské/bratrské) jeho sestry a lásce přátelské v případě jeho učedníka a dalších dvou Marií, kteří se staly oporou Ježíšově matce v její těžké chvíli. To jsou veliké věci.

Nakonec je to láska Ježíše Krista, která se projevovala v konání dobra a rozhodnutí se obětovat.

Přeji nám všem, abyste měli kolem sebe samé dobré lidi, i když těch opravdu věr-

ných a dobrých není mnoho, a právě o to je větší důvod si jich vážit.

Přeji vám soudržnost v rodině a především oporu v Bohu, který i zlé může obrátit v dobré. Ať jsme zbaveni strachu z toho, co má přijít a dokážeme se radovat z toho, co je. Ať držíme při sobě a nenecháme si tuto soudržnost rozbít.

Nakonec bych Vás chtěl pozvat na naše bohoslužby, které jsou vždy v neděli od 9,30

Pozvání na bohoslužby o Velikonocích do evangelického kostela

- 6. 4. Zelený čtvrtek 18.30 – bohoslužba se čtením velikonočního příběhu (farář Vladimír Pír)
- 7. 4. Velký pátek 18.30 – bohoslužba s Večeří Páně (farář Vladimír Pír)
- 9. 4. Velikonoční neděle 9.30 – bohoslužba s Večeří Páně a pro děti hra (hledání velikonočních vajíček) (farář Vladimír Pír)
- 10. 4. Velikonoční pondělí 9.30 – bohoslužba (kazatel Vít Vykoukal)

Pozvání na akademii na evangelickou faru

- Přednáška bude v pátek 14. 4. od 17.30 a bude se týkat přímo historie Heršpic.

Pěkné Velikonoce vám všem přeje

Vladimír Pír, farář ČCE

AKADEMIE MORAVSKÝCH BRATŘÍ

*cyklus 6 přednášek na téma české reformace
od Mistra Jana Husa po Toleranční patent*

21. 10. Jan Hus, Petr Chelčický

18. 11. Jednota bratrská, Karel st ze Žerotína

16. 12. Bible Kralická, bitva na Bílé hoře

13. 1. Jan Amos Komenský, Vestfálský mír

10. 2. Moravští bratři, Ochranov

10. 3. Toleranční patent

14. 4. Heršpice v době protireformační

2022/23 **vždy v pátek v 17:30hod**

Farní sbor ČCE V Heršpicích

Heršpice 117, 684 01

ve spolupráci s obcí Heršpice
a Obecní knihovnou Heršpice

Přednáší David Rafael

Moravští bratři z.s.

www.MoravstiBratri.cz

Nová sezóna spolku Konůvky, z. s.

Příroda se teprve nedávno probudila, ale příznivci Konůvek během zimy nezaspali. Během ledna, února a března čistili náletové dřeviny okolo motte a ve valech tvrže, odkryli několik půdorysů konůveckých domků a vytipovali další dva, které budou odkrývat v blízké době. V plánu je stavba schodů na stezce k základům kostelíka. V následující sezóně je pak čeká nekončící maraton sekání trávy a kopřiv tak, aby bylo možné Konůvky bezpečně a pohodlně navštěvovat.

Pro veřejnost připravil spolek Konůvky dvě historické přednášky, které se uskutečnily v sobotu 18. března 2023 v prostorách zrekonstruované školy v Rašovicích. Zoolog Slezského zemského muzea, Mgr. Martin Gajdošík, Ph.D., hovořil o přírodě a změnách klimatu během období středověku. Pozoruhodné bylo například srovnání života lidí v Grónsku, kde se během raného středověku pěstovala vinná réva a o několik století později bylo už pro ledovou pokrývku téměř neobývatelné. Poté vystoupila Jana Gazdošová, která se dlouhodobě věnuje rekonstrukci historie a je známá především jako odbornice na středověkou kuchyni. Tentokrát se podělila s posluchači o své znalosti z oboru středověké módy a odívání šlechty i obyčejných lidí. Její přednáška byla dokreslena živými modely, protože v publiku bylo několik posluchačů oděných do historických kostýmů. Akci zpříjemnilo také malé občerstvení v podobě kávy, čaje a domácího zákusku.

V následujících měsících připravuje spolek Konůvky, z. s.,

již podruhé jarní akci nazvanou Oživé Konůvky. Letos se bude konat v sobotu 20. a neděli 21. května 2023, a to opět přímo na území zaniklé středověké vesnice Konůvky. Těšit se můžete na prezentaci bohaté kolekce tradičních lidových řemesel, povídání o historii a ukázky chladných i střelných zbraní. Součástí bude již třetí ročník lukostřeleckého turnaje o ceny. Opět bude možné soutěžit v několika kategoriích bez omezení vybavení, na své si tedy přijdou všichni střelci od malých dětí po profiky.

Ve spolupráci s Ekofarmou Jalový dvůr

připravuje spolek Konůvky, z. s., podzimní historickou akci Setkání s historií, tentokrát na téma Středověké hospodářství. Území ekofarmy se na víkend 1.–3. 9. 2023 promění ve středověkou vesničku, v níž budou k vidění i vyzkoušení řemesla spojená s hospodařením, pěstováním plodin a chovem zvířat ve středověku. O zábavu se postará celá řada aktivit pro děti a dospělé: lukostřelba, rytířské souboje, jízdy kočárem, vození na ponících a v neděli pak tradiční akce Jalového dvora pro děti – Loučení s létem.

Kromě těchto velkých akcí navštěvují členové spolku pravidelně základní školy v okolí a zábavnou formou zprostředkovávají dětem život lidí ve středověku. V minulých letech připravili projektové dny pro ZŠ Rašovice, letos navštíví ZŠ Tyršova ve Slavkově u Brna a ZŠ Heršpice. Všechny aktivity spolku směřují k popularizaci lokální historie okolí Konůvek, Kepkova a Ždánického lesa. Výtěžek z akcí je využíván na nákup materiálu, zapůjčení či údržbu techniky nutné k pracím v Konůvkách.

Navštivte Konůvky, místo, kde ožívá historie

OŽIVLÉ KONŮVKY

20. KVĚTNA 2023 | KONŮVKY

Středověká kuchyně - Ukázky tradičních řemesel - Šermování pro děti - Lukostřelecký turnaj

Cestovatelský večer

Dne 11. března proběhl v pořadí již druhý cestovatelský večer tentokrát o Peru.

Účastníci se mohli dozvědět, například, jak probíhá tradiční léčení pomocí žabího jedu

„Kambo“ v Amazonii. Také něco ze života šamana z peruánské vesničky v Andách a jak těžké je být prezidentem Peru. Oproti první přednášce o Srí lance nebyla účast tak vysoká, na druhou stranu účastníci položili řadu zajímavých dotazů během a po skončení přednášky. Věřím, že si z ní odnesli řadu zajímavých informací. Následující plánovaný cestovatelský večer by měl být o cestě po Indonésii, nejlidnatější muslimské zemi na světě. viz příložené foto.

Michal Sigmund

Loutkové divadlo Dřeváček

Milí spoluobčané a spoluobčanky, chci se s vámi krátce podělit o aktuální dění v našem loutkovém divadle.

Jsmo aktivní, letos už jsme odehráli tři představení, a to v Mokré, ve Velešovicích a v Hodějicích. Díky souběžnému fungování dvou souborů se daří nabízet

a následně provádět představení během pracovního týdne typicky v mateřských školách a na prvních stupních základních škol a zároveň též dělat představení o vikendech typicky v kulturních sálech různých obcí. Do pololetí nás čekají nejméně další dvě představení, v Žarošicích a Rašovicích.

Připravujeme novou hru Cesta kolem vesnice za 7 dní, aktuálně je ve stadiu zkou-

šení jedním z hereckých souborů. Půjde o veselou hru kde důležitou roli hrají různá zvířátka a tu nejdůležitější myši. Místo a datum premiéry ještě není jasné, ale pevně doufám, že se s ní podaří vystoupit letos v Heršpicích.

Přeji vám všem krásné a slunečné jaro. Za všechny členy Loutkového divadla Dřeváček

Jan Friedman

Heršpické fotbalové zápisky 3/2023

Vážení fotbaloví příznivci, pomalu končí zimní přestávka a chystáme se na jarní část soutěžního fotbalového ročníku 2022/2023. Muži započali jarní přípravu již v lednu a trénovali pravidelně dvakrát týdně. V neděli se jezdilo do Dambořic do tělocvičny, kde jsme posilovali, běhali a hráli sálovou kopanou. Každou středu večer se jezdilo na umělé hřiště Sparty Brno. Začátkem března jsme absolvovali soustředění v Hluku, kde jsme nejen potrénovali, ale sehráli i první přípravné utkání. Další přípravná utkání nás čekají každý víkend až do prvního mistrovského utkání. Začínáme 2. dubna zápasem s Bošovicemi.

V hráčském kádru mužů došlo k výrazné obměně složení. Máme řadu nových hráčů především z Brna a okolí. Naše řady opustil David Hromada, který přestoupil do Křižanovic. Další změnou, jsou páteční tréninky, které se přesunují do Kobylnic u Brna, aby se dojíždějícím hráčům zkrátila vzdálenost a zároveň budeme šetřit domácí hřiště.

V mládežnických kategoriích se také poctivě trénuje. Hráči chodili trénovat do kulturního domu nebo jezdili trénovat do Dambořic. Žákovské kategorie si dávaly výběhy a posilovaly i venku. Hráči se zúčastnili řady turnajů. Zejména se dařilo ve Starež Cupu, kde naši svěřenci získali řadu cenných vítězství se silnými soupeři. Fotografie mluví samy za sebe. Vítězům gratulujeme a přejeme spoustu dalších sportovních úspěchů.

Čas zimní přestávky jsme také využili k organizování i jiných aktivit, než je hra fotbalu. Podíleli jsme se aktivně na ostatních a dětském maskárním dnu. Vypravili

jsem se do lesa na dřevo, abychom byli připraveni již na další zimu a dřevo řádně vyschlo. 1. dubna nás ještě čeká tradiční jarní sběr šrotu.

Za TJ Heršpice Pavel Řihák

Šachoví gentlemani

V nedalekém Slavkově sídlí druhý největší šachový klub v okrese Vyškov. Jmenuje se ŠK Merta Slavkov u Brna. Klub nese jméno svého mnohaletého předsedy pana Miroslava Mertý. Před pár lety jsem ho v jeho funkci předsedy klubu musel ze zdravotních důvodů vystřídat. Svoji službou se snažím na jeho skvělou práci navázat.

Vedle šachů mám také moc rád komunitní život a věřím, že ve skupině lidí je skutečná síla. I proto jsem přišel s vlastním konceptem trénování šachů, které bude časově nezávislé, nebude vyžadovat specifický prostor a bude otevřené pro všechny. Snažím se dát dohromady lidi, kteří rádi hrají šachy a chtějí se v nich zlepšovat. Trénujeme nezávisle na sobě především řešení šachových úloh a výsledky si vzájemně sdílíme. Já je potom vyhodnocuji, a tak můžeme společně

sledovat, jak si kdo vede, vzájemně se povzbuzovat a motivovat v pokračování v trénování. Pokud to kohokoliv zaujalo, vůbec nezáleží na úrovni jeho či její úrovně hry, dejte mi prosím vědět na vít.vykoukal@gmail.com, já vás velmi rád přidám do naší skupiny a můžeme se společně zlepšovat v královské hře. Kdyby měl kdokoliv zájem o soutěžní šachy, použijte stejný kontakt, rád se s vámi spojím a vše vysvětlím.

Vít Vykoukal

William Herschel

Planety sluneční soustavy zná každý, ale objevitele planety Uran už málokdo. A právě tuto planetu objevil William Herschel.

William Herschel se narodil 15. listopadu 1738 v Hannoveru a stal se jedním z nejúspěšnějších astronomů všech dob i nejlepším konstruktérem zrcadlových dalekohledů mezi jeho vrstevníky. Zajímavostí je, že byl rovněž vynikajícím hudebníkem a také hudebním skladatelem.

Jeho rodina pocházela z Moravy (Heršpic u Slavkova). Původně se nejmenovali Herschelovi, ale Jelínkovi. Jeho pradědeček musel opustit zemi kvůli náboženskému pronásledování (některé prameny uvádí, že rodina má židovský původ) a odstěhoval se s rodinou do Saska, kde přijali jméno Hirschelovi, později Herschelovi. Rodina Herschelových po sobě zanechala velmi slavné děti – můžeme si jmenovat Williamovy sourozence: Jacob, který byl vynikajícím violistou v Německu, dále Alexander, významný konstruktér dalekohledů, a Caroline Lucretie, která byla později také astronomkou a objevila několik komet.

V roce 1753 se Herschel nechal naverbovat jako hudebník v hannoverském pluku (ten byl v té době součástí Anglie). Později ale dezertoval a po Anglii se živil jako potulný hudebník. Roku 1766 se stal William varhaníkem a ředitelem kůru ve zcela nové Octagonské kapli v Milsom Street v lázeňském Bathu v jihozápadní Anglii. Přes léto měl Herschel více volna, a tak začal studovat matematiku a astronomii. Vážně ji začal studovat v roce 1773, ale protože neměl peníze na zakoupení dalekohledu, zakoupil si od optika nástroje a příslušné součástky a začal se spolu s bratrem Alexanderem věnovat výrobě dalekohledů. Alexander byl na svou dobu vynikajícím mechanikem. Nejříve konstruovali dalekohledy jen pro sebe, později je začali i prodávat. William se stal mistrem ve výrobě potřebných zrcadel, takže jeho dalekohledy v té době dosáhly nejvyšší možné úrovně.

Pomocí dalekohledu jako první objekt pozoroval 4. května 1774 mlhovinu M42

v souhvězdí Orionu. Herschel 13. března 1781 objevil planetu Uran. Stalo se to pomocí dalekohledu vlastní výroby, který měl průměr objektivu 475 mm. Nejprve se ale domníval, že se jedná o kometu.

Herschel chtěl původně planetu pojmenovat Georgium Sidus (Hvězda krále Jiřího) na počest anglického krále Jiřího III. Tento název se však neujal a na návrh Jeromeho Lalandy ji francouzští astronomové začali nazývat Herschel. Později Němec Johann Bode prosadil jméno Uran po řeckém bohu nebes.

Později začal Herschel noční oblohu zkoumat systematicky. Pomáhala mu jeho sestra Caroline. Za jeden a půl roku popsal jeden tisíc nových objektů, které vydal v roce 1786 v katalogu Katalog tisíce nových mlhovin a hvězdokup.

Roku 1787 se Herschelovi podařilo objevit dva největší ze známých měsíců Uranu – Titaniu a Oberona.

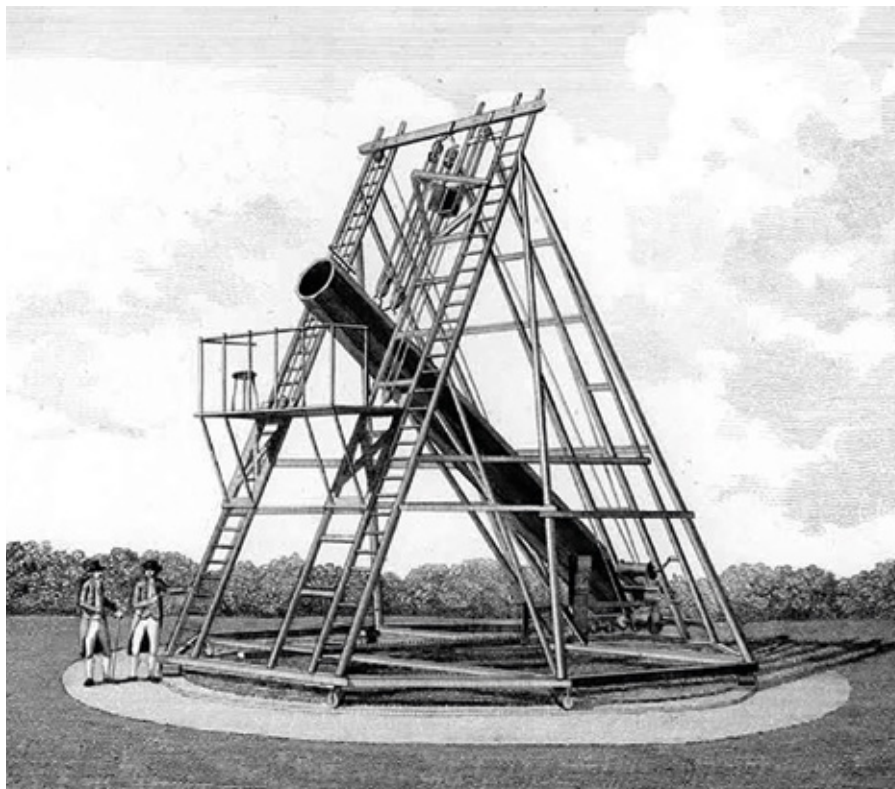
Roku 1789 dokončil Herschel svůj největší dalekohled, který po celých padesát let nebyl překonán. Pomocí něho studoval pohyby Saturnu, popsal rotaci Saturnu a jeho prstenců. Objevil také dva měsíce Saturnu – Mimas, na němž se nachází obrovský kráter, který je nyní po něm pojmenován, a Enceladus s velkou vulkanickou aktivitou.

V roce 1820 se Herschel stal prvním prezidentem Královské astronomické společnosti, do jejíhož emblému byl dán právě jeden z jeho dalekohledů jako zázrak tehdejší doby.

William Herschel zemřel 25. srpna 1822 v Sloughu u Windsoru. Na jeho počest byly později pojmenovány krátery na Měsíci a na Marsu.

„Viděl jsem do vesmíru dále, než kterýkoliv člověk přede mnou; pozoroval jsem hvězdy, jejichž světlo bude muset, aby Země dosáhlo, potřebovat dvou milionů let.“

Článek je z webu <http://astronomia.zcu.cz/>
Jarek Juříček, místostarosta

nová
svoboda

možnosti

9

4. března
1989

Po dvou letech pátrání u nás i v zahraničí

Jedním z nejtojevnějších otázků v životopisech zakladatelů hvězdné astronomie je původ objevitele planety Uranu Williama Herschela. Tento skvělý vědec a hudebník se narodil před 250 lety v Německu, ale téměř celý svůj život prožil v Anglii. Podle jisté hypotézy však nebyl ani Němec, ani Angličan, ale Čech. O zahájení pátrání po stopách této domněnky se postarala paní Berta Olšanská z Ostravy, která před dvěma lety na půdě svého rodného domku našla knihu popisující odchod předků Williama Herschela z naší vlasti.

Spleť osudů Williama Herschela by vydal na pouť rosmán o trnitě cestě za slávu, dlaně velkým talentem, nesmírnou pílí a obdivuhodnou vytrvalostí. Jeho první kapitola se odehrává v Německu, kde se v listopadu roku 1738 William Herschel narodil. Do Anglie, která se dočasně k němu hrdě hlásí, uprchl za sedmi-leté války, kdy byl nucen sloužit v hannoverské armádě. Jako vojenský zvěd si za azyl zvolil anglické lázeňské město Bath. Zde popustil uzdu svému hudebnímu nadání, řídil koncerty, komponoval a především vyučoval. Svě schopnosti však vřeloval i dalším oborům. Zajímal se o jazyky, matematiku a fyziku. Trvá na tom, že u zrodu jeho zájmu o vesmír stála jedna astronomická kniha, která ho přiměla k rozhodnutí odhalit tajemství říše hvězd a na

stály u zrodu nového směru výzkumu — astronomie vzdálených hvězd a tak si právem vysloužil titul „Otec hvězdné astronomie“.

Záhada původu W. Herschela vyřešena?

Co skrývají londýnské archivy?

K Williamu Herschelovi se hrdě hlásí Albion, na jehož ú-

stane naučily zahřbeno v londýnských archívech.

Objevená slopa

O vzkříšení hypotézy o moravském původu předků W. Herschela se znovu použila dnes již Herschle se znovu Berta Olšanská z Ostravy, jejím rodištěm byla právě Hora u Slavkova a tam také podou okolnosti v třicátých letech působila po svém přistěhování do Československa její sestra Jan Škeřtek.

William Herschel se svou sestrou při pozorování noční oblohy

celý případ zůstal velký zájem, důležitý nečekaně záměr. Iniciativou převzal známý populární astronomie dr. Jiří Grygar. S jeho přispěním se podařilo shromáždit další důkazy.

Například vglps z kroniky evangelického sboru v Heršpici, v němž je tento záznam: „Fardr G. Opočenský píše ve svých Dějích“ sestavených v roce 1889, že rodiny Kučerova a Kovaříkova č. 39 a 25, se odstěhovaly pro ústisk do Berlína. Po několika desetiletích do-

šel (dříve cestou) do Heršpice dotaz, jestli z Kovaříků někdo jest žid a jestli jsou nábožens- tvi evangelického, že mu má připadnout značné dědictví. Byli ušlechti mstili.

Také rodina Josefa Jeřínka z Heršpice se vystěhovala do Wittenbergu a po čase přijala německé jméno Herschel. Po letech se tato rodina dostala do Anglie a někteří z té rodiny se stali hudebníky při královském dvoře a jeden se stal slavným hudebníkem.

Moravské noviny ze dne 24. srpna 1923 k tomu píší: „Největším objevitelem v MŠ hvězd je anglický hudebník William Herschel, jehož otec pocházel z Heršpice ...“

Podobné turzení najdeme i v publikaci „Hvězdné nebo“ od dr. J. A. Wagnera, vydané v roce 1931 na Slovensku. Její autor se domnívá, že podle jmen synů Josefa Jeřínka — Abraham a Isaac — se dá soudit, že šlo o židovskou rodinu.

Najennější informace přišla ale od světově známého astronoma českého původu Zdeňka Kopala z Manchesteru. Ten dr. Jiřímu Grygarovi zaslal kopii publikace dr. J. L. E. Dreyera, kterou v roce 1912 vydala v Londýně Britská astronomická společnost. Na straně 13—14 se píše: „Ti protestanti bratři odešli kvůli svému náboženskému pronásledování z Moravy do Saska. Hans Herschel se usadil v Pirně jako sídlek v pivovaru nedaleko Drážďan.

Jak zřejmo, v jednotlivých detailech se znovaobjevené informace liší. Není jasné, zda pradávný W. Herschel se jmenoval Jan (Hans) či Josef Jeřínka, zda se vystěhoval do Wittenbergu či do Saska a zda se jednalo o protestantskou nebo židovskou rodinu. Jedno je však nesporné, předkové slavného astronoma pocházeli skutečně z Moravy. Pátrání na popud zvidaných občanů Ostravy však pokračuje, aby se našly další přesvědčivé důkazy.

ARNOST VAŠÍČEK

vlastní oči spatřit milióny cizích světů. Sehnat dobrý dalekohled nebylo v té době snadné, a tak v roce 1773 začal William Herschel sám brousit potřebná zrcadla. Teprve po dvou letech nezdařených pokusů vyšlo z jeho optické dílny dobré pětipalcové zrcadlo, ale trvalo ještě několik let, kdy po stovkách dalších větších a dokonalejších zrcadel se mu v roce 1780 podařilo zhotovit zrcadlo o průměru 17 cm a ohniskové délce přes dva metry. S jeho pomocí se vydal do hlubin vesmíru a s nesmírným nadšením prohlížel celou oblohu, hvězdu po hvězdě. A záhy byl za své dílny odměněn. V roce 1781 objevil novou planetu sluneční soustavy, nazvanou později Uran.

To byla přehra k výraznému zlomu v Herschelově životě. Anglický král ocenil tento vědecký úspěch ročním důchodem ve výši 200 liber a navíc Herschelovi poskytl prostředky na stavbu reflektoru o ohniskové délce 13 metrů. Obří dalekohled byl dokončen v roce 1789. Jeho zrcadlo mělo v průměru 120 cm a v následujících padesáti letech představovalo největší dalekohled světa.

Díky obdivuhodnému důchodu se William Herschel mohl plně věnovat astronomii. Katalogizoval 800 dvojhvězd a 2500 mlhovin, usiloval o poznání struktury hvězdného světa a zasáhl i do výzkumu proměnných hvězd. Jeho objevitelské práce

zemí téměř celý svůj život posobil, i rodné Německo. Objevená slopa však hypotéza, podle níž předkové tohoto slavného astronoma pocházeli z Moravy.

Jak známo, začátkem třicetileté oděty nastala v Evropě velká migrace obyvatel. Mnozí museli opustit domovy pro své náboženské přesvědčení. K nejznámějším exulantům patřili J. A. Komenský a Václav Holiar.

Osudy utečenců se v posledních letech minulého století zabýval student bohoslovectví v Londýně Jan Škeřtek. Ten při uhládkování materiálu pro svou diplomovou práci údajně objevil archívni dokumenty o původu rodiny Williama Herschela. Podle nich se v roce 1622 z obce Heršpice u Slavkova pro své protestantské vyznání museli vystěhovat rodiny Kovaříkova, Kučerova a Jeřínkova. Poslední z nich se usadila ve Wittenbergu, měste Martina Luthera, na území dnešní NDR. Zde pravděpodobně došlo ke změně roduového jména. Podle jedné verze Jeřínkové odvodili své nové jméno z názvu rodné obce. Podle druhé hypotézy se hrádí svou roli německý překlad slova jelen (der Hirsch).

Blíží informace o osudu tří protestantských rodin z Heršpice nebyly známe. Gruntoval knihu z tohoto období, které by mohly potvrdit vystěhování z rodné obce, bohužel shodily. Práce Jana Škeřtka se ztrátila, a tak se zdálo, že tajemství původu Williama Herschela zů-

Velikonoce

Pomalu nám končí půst a nastává Velikonoční období. Pro dnešní společnost nejsou Velikonoce tak významný svátek jako Vánoce, ale pro naše předky, zejména křesťany, šlo o svátky stejně, ne-li více významné. K Velikonocím se samozřejmě pojí spousta pohanských zvyků a lidových obyčejů a některé z nich se stále dodržují.

Velikonoce začínají tzv. Pašijovým týdnem (Svatý týden). Ten získal své označení podle pašijí, což je tradiční biblické vyprávění, které vypovídá o životě a utrpení Ježíše Krista. Věřící si díky tomu připomínají poslední týden jeho pozemského života, smrt na kříži a následné zmrtvýchvstání.

Tento týden začíná Květnou nedělí, Zeleným čtvrtkem, Velkým pátkem a Bílou sobotou. Místy se objevují názvy jako Modré pondělí, Šedivé úterý, Sazometná středa, ale obecně se tyto dny nepojmenovávají. Jsou to dny očisty reálné i rituální. To znamená že se uklízely domy, dvory a celé hospodářství nebo dívky se chodily brzy z rána omývat k potůčkům vodou, aby byly zdravé. V tomto týdnu by se nemělo chodit do práce a nic půjčovat, rýpat se v zemi, protože vše nové se rodí ze země. Podle pověstí se v tomto čase otevíraly poklady země, které uviděl jen člověk spravedlivý.

Květná neděle

• Děvčata s lítem (stromček, nebo větvičky chvojí nazdobených barevnými pentlíčkami) chodila od domu k domu a koledovala. Někde i na Květnou neděli vynášela „smrtku“. U nás v Heršpících vynášeli děti z folklorního kroužku „zimu“ ve Smrtnou neděli.

• V kostele se světlí ratolesti (kočičky) na památku slavného vjezdu Pána Ježíše do Jerusalema. Tyto ratolesti měli ochraňovat lid, před zlem a nemocí.

Zelený čtvrtek

• Poslední den, kdy zvoní kostelní zvony. V kostele přestanou hrát varhany a zhasnou se svíčky a nastupují chlapi „hrkači“, kteří zastupují zvonění kostelních zvonů, aby ochránili vše před zlem. Chodili až do soboty ráno. U nás v Heršpících se tento zvyk dodržuje a doufám, že i letos naši chlapi budou s řehtačkami obcházet dědinu a v sobotu je všichni rádi za to obdarujeme ať už vajíčkem, penězi anebo něčím sladkým, za jejich snahu.

Trochu více k tomuto zvyku:

Tento zvyk se datuje ke konci 8. století. Na Zelený čtvrtek po službách Božích se „zavážou zvony“ a úlohu zvoníků převezmou chlapi (dívky zůstávají doma, protože ty si všechno odhrkají doma), kteří mají řehtačky, klapačky, valchy... Chlapi přišli k dopolední mši a ta když skončila, tak chlapi vyběhli z kostela a začali řehtat. Někde to pojali formou hry „hon na Jidáše“ někde pouze obcházeli vesnici. Šli v průvodu od nejmenších řehtaček po největší řehtadla a jsou vedeni vyvolenými „pány“ a obcházejí tak celou dědinu. A někde i zpívali:

„My Jidáše honíme a dřevem mu zvoníme. Kdo ho viděl, ať nám poví o nevěrném Jidášovi. Ó Jidáši nevěrný, cos to učinil, že jsi Pána Krista židům prozradil? Za to musíš v pekle hořít, s čertem, ďáblem se tam mořit. Až Jidáše chytíme, do ohně ho hodíme!“

Řehtat se začíná se na Zelený čtvrtek v poledne, pak večer na klekání. Pokračuje se na Velký pátek ráno, v poledne, v 15 hodin a večer na klekání. Pak na Bílou sobotu ráno, potom se zase „rozvážou zvony“ a chlapi obcházejí domy a vybírají si za řehtání.

- V tento den se k snídani pojídají „Jidášky“ s medem a během dne by se měli jíst zelené potraviny, abychom byli zdraví.
- Třáslo se, se stromy, aby byly úrodné.

Velký pátek

- Den ukřižování Ježíše Krista.
- Nemělo by se tančit, dupat po poli, a vše obecně nehýbat se zemí, nesmělo se prát, péct chleba.
- V tento den byl nejpřísnější půst.

- Magický den, kdy probíhaly obřadní úkony spojené s vodou, zemí, medem, tlučení...
- Otevírá se země s poklady. Říká se: „Co jsi kdy ztratil, dnes najdeš.“

Bílá sobota

- Poslední den svatého týdne, zmrtvýchvstání Ježíše Krista.
- Zákaz prací, dodržení půstu, umývání pramenitou vodou, spalování smetí a další rituály.
- Poslední den, kdy se vynášeli smrt (zima).
- Probíhají jarní ohně, kde se spaluje vše staré (např. kočičky, které byli v předešlém roce vysvěcené).
- Pečou se mazance, beránci.
- V noci se v lidových tradicích projevovaly skrývané milostné vztahy, které prozrazovaly „chodničky lásky“, vysypané popelem, pískem, vápnem mezi domy zamilovaných.

Boží hod velikonoční

- Oslava Kristova vzkříšení.
- Svěcení velikonočních pokrmů, první den hodování po čtyřicetidenním půstu.

- Konaly se velikonoční jízdy na koních.
- Barvení vajíček, pletení pomlázek.

Velikonoční pondělí (Červené pondělí)

- Den pomlázky a koledování.
- Chlapci (muži) v tento den chodili koledovat k dívkám s pomlázkou, upletenou z mladých vrbových proutků. Pomlázka by měla být každý rok nově upletená, aby sílu, která v proutcích je přenesla na onu dívku, a dívka (žena) tak omládlá, byla zdravá a plná síly. Někde zase na oplátku ženy pak polévají muže vodou, aby byli očištěni od zlého a byli zdraví.
- Chlapci, když došli k domu začali říkat koledu. Říkanek, básniček je mnoho. Pak vyšlehali dívku, která jim za to dala vajíčko, starším nalila pálenku.
- Vajíčko je symbol zrození, plodnosti a úrody.

- Červené pondělí je odvozeno od červeného vejce, které děvče, či žena darovala koledníkům za vyšlehání. Vejce byla uvařená a různě barevná a zdobená, dříve převládala barva červená. Červeň znamenala sílu a život, nebo znamená barvení na červeno památku na prolitou krev Ježíš Krista. Dnes koledníci dostávají vajíčka různobarevná, malovaná i jinak zdobená. Vzhled vajíček velmi často vychází z regionálních a místních zvyklostí a svůj význam mají i barvy.
- Tento den se mohlo od půlnoci začít tančit, zpívat.
- Je to den společenský, rodinný.

Čerpáno:

- *Kniha Lidová kultura Národopisná encyklopedie Čech, Moravy a Slezka*
- *Kniha Veselé chvíle v životě lidu českého*

Autorka článku: Tereza Halová

Salon Elys nabízí tyto služby:

- prodloužení řas
- kosmetika
- modeláž nehtů
- pedikúra

Alena Jeřábková
Heršpice 130
Tel. 724817268

www.salonelys.cz
jerabkova.alca@seznam.cz

MASÁŽE

KD Heršpice č. 91, 1. patro

Rezervace: Monika Zimlová, mob: 731 365 853

NABÍDKA SLUŽEB:

- speciální masážní techniky s jemným napravováním k odstranění nebo zmírnění bolesti, ztuhlosti a napětí
- antimigrénová masáž
- anticelulitidová masáž
- vibrační masáž a cvičení na vibrační plošině na podporu hubnutí
- antidepresivní masáž
- vhodné i pro seniory, těhotné a děti
- konzultace a vhodné cviky na míru
- přístrojová masáž „SHIATSU“
- praxe více jak 10 let

La. Obchůdek

UDĚLEJTE SI RADOST
něčím pěkným,
voňavým nebo pečujícím

Potěšte někoho třeba i
malým dárkem, který udělá
VELKOU RADOST

Poradíme, vymyslíme a krásně zabalíme

**Protože dárek z La. Obchůdku
vykouzlí úsměv od ucha k uchu**

JSME NA NOVÉ ADRESE!

Palackého nám. 85 Slavkov u Brna

@La.Obchudek

Chcete inzerovat v Heršpickém zpravodaji? Zašlete nám svůj letáček, vizitku elektronicky na adresu zpravodaj.herspice@gmail.com. Inzerce je pro občany Heršpic zdarma.

Objektivem Jarka Juříčka...

Vynášení Moreny, které uspořádalo Centrum Ententyky 26. března

Jarní výzdoba od Zahradkářského spolku Heršpice

Objektivem Víta Vykoukala

Máte fotografie z akcí nebo k aktuálním tématům naší obce? Pošlete nám je na email: zpravodaj.herspice@gmail.com a zajímavé fotografie rádi uveřejníme.